

Omvendt er der eksempelvis ikke pligt til at tegne forsikring for det objektive erstatningsansvar efter produktansvarsloven.

3.4. Miljøska-der vil ikke sjældent først vise sig lang tid efter, at den skadevoldende hændelse er indtruffet. F.eks. kan det tænkes, at en jordforurening først opdages mange år efter, at skadevolder har deponeret giftige stoffer i jorden – eventuelt først efter, at skadevolders virksomhed på stedet er ophørt.

Spørgsmålet om *forældelse* af erstatningsansvaret har således ofte en særlig betydning i relation til miljøska-der. Dette skyldes, at skadelidte ikke har krav på erstatning fra skadevolder, hvis erstatningskravet er forældet.

Efter lov nr. 274 af 22. december 1908 om forældelse (1908-loven) vil erstatningskrav i anledning af en miljøska-der som udgangspunkt forældes efter 5 år. Denne frist suppleres endvidere af den 20-årige forældelsesregel i Danske Lov 5-14-4.

Den 5-årige forældelsesfrist løber fra det tidspunkt, hvor skaden er sket, eller i alt fald fra det tidspunkt, hvor skaden kan konstateres eller opgøres. Den 20-årige frist løber derimod som udgangspunkt fra tidspunktet for den skadeforvoldende hændelse.

Forældelsesreglerne i 1908-loven og Danske Lov gælder ved siden af hinanden, således at den regel, der medfører den tidligste forældelse, skal anvendes.

For den 5-årige forældelsesfrist gælder bl.a. regler om suspension i særlige tilfælde, hvor skadelidte har været ude af stand til at gøre sit krav gældende. Efter retspraksis kan heller ikke suspension af den 20-årige forældelsesfrist anses for udelukket, når der er tale om alvorlige personskader, der udvikler sig over en årrække. Suspension af den 20-årige frist kan derimod efter praksis næppe i øvrigt komme på tale med hensyn til erstatningskrav i anledning af en miljøforurening. Om forældelse henvises i øvrigt til redegørelsen i betænkningen, s. 65-71.

3.5. Erstatningsansvar for en miljøska-der er betinget af, at den skete skade kan anses at have ramt en *interesse, der er værnet af de erstatningsretlige regler*. Kravet om værnet interesse har også betydning for spørgsmålet om, hvilken kreds af skadelidte der har kompetence til at indbringe et krav for domstolene om at få tilkendt erstatning (søgsmålskompetence).

I erstatningsretlig teori og praksis opstilles normalt et rådighedskriterium ved vurderingen af, hvilken personkreds der kan kræve erstatning for en indtruffet skade. Der ydes således som udgangspunkt alene erstatning til en person som skadelidt, hvis den pågældende har en aktuel eller eventuel rådigheds-

ret over det beskadigede gode, f.eks. som ejer, bruger, panthaver, servituthaver el.lign.

I en dom fra Vestre Landsret er der taget stilling til, om en privat forening kunne kræve erstatning for udgifterne til genopretning af miljøet, selv om organisationen ikke var ejer af det beskadigede naturområde. Dommen, der er refereret i Ugeskrift for Retsvæsen 1978, s. 878 V, angik fiskedød i en bæk som følge af, at en gårdejer havde udledt ajle i bækken. Den lokale sportsfiskerforening administrerede og betalte fiskeyngelen i kommunen efter en plan, der var godkendt af Fiskeriministeriet. Foreningen havde herunder udsat den fiskeyngel i bækken, som blev ødelagt ved forureningen. Foreningen havde imidlertid ikke fiskeretten i bækken.

Ved dommen blev gårdejeren forpligtet til at betale erstatning til sportsfiskerforeningen, der ansås at have en interesse, der var beskyttet af erstatningsreglerne.

Der henvises til redegørelsen i betænkningen, s. 56-65.

4. Hovedpunkter i Miljøerstatningsudvalgets betænkning

På grundlag af gennemgangen af gældende ret har Miljøerstatningsudvalget vurderet behovet for indførelse af almindelige regler på området. I denne forbindelse har et stort flertal af udvalgets medlemmer fundet, at der er et klart behov for indførelse af generelle regler om erstatningsansvar for miljøska-der, og at sådanne regler bør bygge på objektivt ansvar, dvs. ansvar uden skyld.

I forlængelse heraf har udvalget endvidere udarbejdet forslag til nye regler på området i form af et udkast til en lov om miljøerstatning. I udvalget har der ikke været enighed om, hvorledes lovudkastet skulle udformes, og lovudkastet afspejler derfor forslaget fra et (skiftende) flertal i udvalget.

Betænkningens lovudkast går først og fremmest ud på, at der skal indføres et *objektivt ansvar for særlig farlige eller forurenende virksomheder*. Det drejer sig navnlig om virksomheder, der i dag skal have en miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelsesloven, visse landbrugsvirksomheder og virksomheder med nedgravede olietanke på 6.000 liter eller derover. Det objektive ansvar skal gælde, uanset om virksomhederne er offentlige eller private.

Det anslåede antal af virksomheder, der vil være omfattet af det foreslåede objektive ansvar, vil være omtrent 50.000. Hertil kommer et ukendt antal virksomheder med nedgravede olietanke på 6.000 liter eller derover.